A woman wearing a racing suit and sunglasses stands in front of a race car. The suit has several logos, including 'EMOTICAR.ro', 'DRECA', and 'VIAROM'. The car has the number '35' and 'EMOTICAR.ro' visible. The background is a blurred race track environment.

În afara terenului

Cum văd mamele drumul fiicelor lor în sport. Gabriela Cojocaru: „Toată viața asta e trial and error, nu există o carte de bucate pentru o viață fericită. Dar te ajută să te ridici și să încerci”

Andreea Giuclea

8 martie 2019

De 8 martie, am întrebat mame de sportive cum văd drumul fiicelor lor în sportul de performanță. Cum trăiesc victoriile și înfrângerile, accidentările și loviturile, criticile și bucuriile; dar și cum au luat decizia să le îndrepte spre performanță, cum le-au ajutat să gestioneze emoțional momentele grele, cum văd plusurile și minusurile unei vieți sportive.

Mai jos e povestea Cristiana Oprea, pilot de raliuri, văzută prin ochii mamei sale, Gabriela.

*Citește și interviul cu Maria Brânză, **mama spadasiinei** Ana-Maria Brânză, și cu Marcela Buzărnescu, **mama tenismenei** Mihaela Buzărnescu.*

„Cum e să fie femeie în motorsport” e cea mai întâlnită întrebare pe care o primește Cristiana Oprea, un pilot de raliuri de 26 ani din București care încearcă, de câțiva ani, să-și facă loc într-un sport dominat de bărbați. Motorsportul e locul unde-și depășește frici și limite, dar și unde simte că poate avea un impact: promovând femeile din motorsport și fiind ea însăși un model pentru alte fete, cărora le spune des să nu fie intimidată în trafic și să-și urmeze orice vis, chiar dacă li se spune că e nepotrivit pentru o fată, cum i s-a spus și ei de atâtea ori.

Am scris pe larg în DoR povestea Cristiane, a drumului ei în motorsport și a relației cu mama ei, Gabriela, care a încurajat-o mereu să experimenteze și a susținut-o financiar în primele două sezoane în Campionatul Național de Raliuri. Nu o mai poate face, iar Cristiana caută acum sponsori pentru al treilea sezon. Iată cum vede Gabriela drumul fiicei ei:

Începutul

Eu îmi iubesc foarte mult mașina și-mi place foarte mult să conduc și am luat-o de mică peste tot prin țară la conferințele medicale la care mergeam. Știam că își dorește foarte mult să-și ia permisul și că n-o să pot merge cu ea în dreapta, pentru că instinctul matern te face să simți nevoia să conduci din dreapta. Atunci am zis: ce pot să fac să mă asigur că are suficientă experiență? Va trebui să facă școala de cinci ori, 100 de ore! A făcut prima oară școala la 16 ani și în total cred că de trei ori. A făcut cam 30 de ore, două veri la rând.

În 2013, niște prieteni ne-au invitat la un campionat de viteză în coastă și i-au propus să fie copilot la o cursă. Nu m-am opus, de mică am încurajat-o să experimenteze. Mi-am zis mereu că dacă vrea să se urce în copaci, dacă vrea să se urce pe nu știu ce scară, dacă vrea să facă nu știu ce lucru despre care e normal să fie curioasă, eu am s-o ajut să facă lucrul ăla.

Implicarea

Nu mă pot opune, pot eventual să nu sprijin demersul ăsta. Dar am decis să-l sprijin, pentru că fiecare ar trebui să-și trăiască viața pentru care a fost creat. Poate și pentru că mi-ar fi plăcut și mie să fiu în situația asta în momentul în care am avut de ales între ceea ce aș fi vrut să fac și ceea ce a trebuit să fac, pentru că nu existau resursele necesare. Îmi doresc mult să fac în așa fel încât în primul rând ea, dar și toți din jurul meu la care țin, chiar să-și trăiască viața pentru care sunt meniți. Să-și experimenteze dorințele și să facă alegeri asumate 100%. Pentru că eu cred că asta e soluția prin care putem să ne păstrăm întregi.

Iar ea găsește ceva în mașină. Întâi am crezut că e ca să capete încredere în ea, dar nu, este ceea ce face, ceea ce este. În momentul în care e în mașină și zâmbește e alt om. Mi se pare absolut extraordinar să vezi că e atât de acolo, de împlinită.

Chiar dacă nu o mai pot sprijini, nu înseamnă că timpul meu nu va fi acolo, pentru ea. Am început să mă obișnuiesc. Le cumpăr de mâncare la prânz, stau în parcul de service și socializez cu toți de acolo, ca să înțeleg sportul ăsta. Împletitul părului înainte de cursă a devenit un ritual. Plus planificare, costuri, plecări, cazări, pregătiri, antrenamente, ne sfătuim cu tot.

Accidentele

Sigur că mi-e frică, de fiecare dată. Mai ales că ea s-a răsturnat prima dată cu mașina înainte de raliuri, pentru mine ăla a fost primul șoc. Dacă-ți sună telefonul noaptea la 11 și jumătate și-ți spune „M-am răsturnat cu mașina”, e o stare indescriptibilă. Mi s-a uscat gura, am simțit că intru într-o altă dimensiune. Dar am știut că nu pot să trăiesc trauma aia pentru ea, cum n-o să pot să le trăiesc nici pe următoarele, și am ghidat-o de la distanță.

După aceea m-am antrenat. Știu că se expune unui risc mai mare decât media. Statistic vorbind, nu ne putem amăgi că va fi în aceleași condiții de siguranță precum sportivii din alte sporturi. Dar sunt și alte sporturi care au tot genul ăsta de risc, schiorii sau toate sporturile care au viteză implicată; și la fotbaliști până la urmă vedem cazuri în care au sărit într-un fel, și-au rupt coloana și nu s-au mai putut mișca.

Dar pe de altă parte, liniștea mea a venit din faptul că dacă mă uit pe șosea, văd mai multe accidente și mi-e mai frică când pleacă cu mașina până la Cluj. Pentru că mergând cu ea la raliuri, văzând, mi-am dat seama că mașina e sigură, ca rollbar-ul are rolul lui. De asta sunt și foarte interesată în parteneriatele pe care le are cu cei care au grijă de mașină, să mă asigur că atenția lor și grija lor pentru mașină e foarte mare. Mai mult, de asta am rugat-o să facă antrenamente, pentru că numai în antrenamente înveți.

Victoriile

Cu certitudine eu nu am nicio miză în performanța ei în motorsport. Dacă va deveni vreodată campioană, în orice fel de competiție, va fi doar rezultatul unui proces de creștere. Pentru mine numai procesul de creștere e important. Și ea trebuie să înțeleagă, pentru ea, la ce poate să viseze, cam ce așteptări poate să aibă. Realizează că nu poate face din asta o sursă de venit, cum e la tenis sau în alte sporturi, unde câștigi din turnee.

Motorsportul e muntele ei și va face orice efort să urce până la prima bază, a doua, a treia, sau până în vârf. Pentru mine e important că are provocarea asta, pentru că își caută soluții. M-ar fi speriat mai rău indecizia, să te închizi în casă și să aștepti să vină ceva pentru tine în viață.

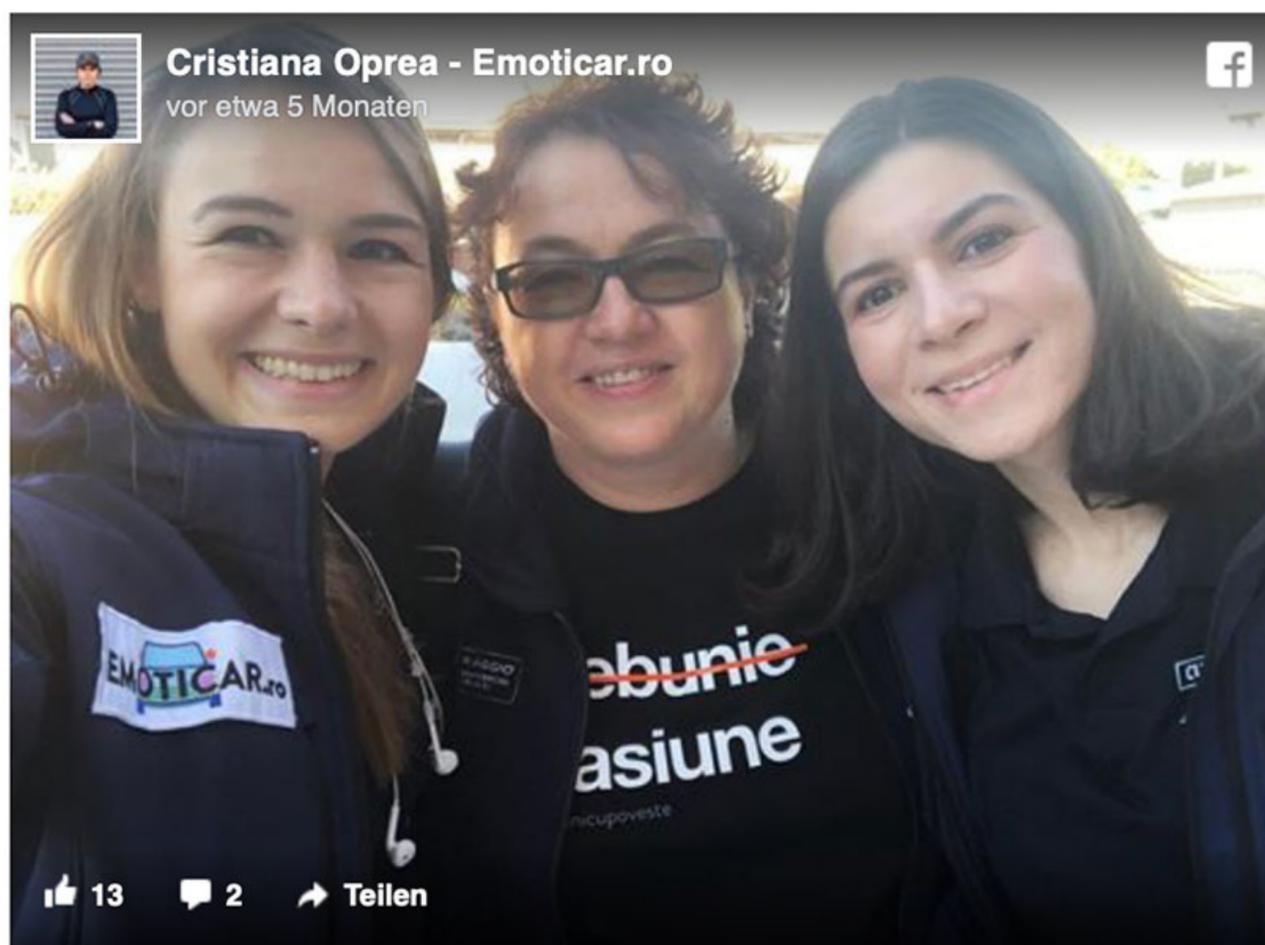
Sfaturile

Asta e discuția noastră veche: există o creștere organică în orice fel de competență și în orice fel de competiție. Nu există nimeni care a sărit sau a înregistrat un record, indiferent de natură, la întâmplare. Sunt foarte puține întâmplările, iar întâmplările de regulă nu se repetă. Acolo unde performanța e legată de întâmplare, nu e consistentă; se vede o dată, poți să ieși pe 1 la o cursă și apoi 10 ani să nu mai ieși pe 1, sau niciodată.

I-am spus: nu te gândi să sari peste etape, pentru că trebuie să arzi fiecare etapă. Da, trebuie să te răstorni, da, trebuie să ieși pe ultimul loc, da, trebuie să poți să plângi și să disperi că nu-ți iese o anumită chestie.

În orice fel de competiție, cineva trebuie să fie ultimul. Ce e rău în asta? Te duci, concurezi. Competiția are o altă miză, miza de a o începe și a o termina, de a învăța, de a trece prin experiențe, de a crește, dacă se poate.

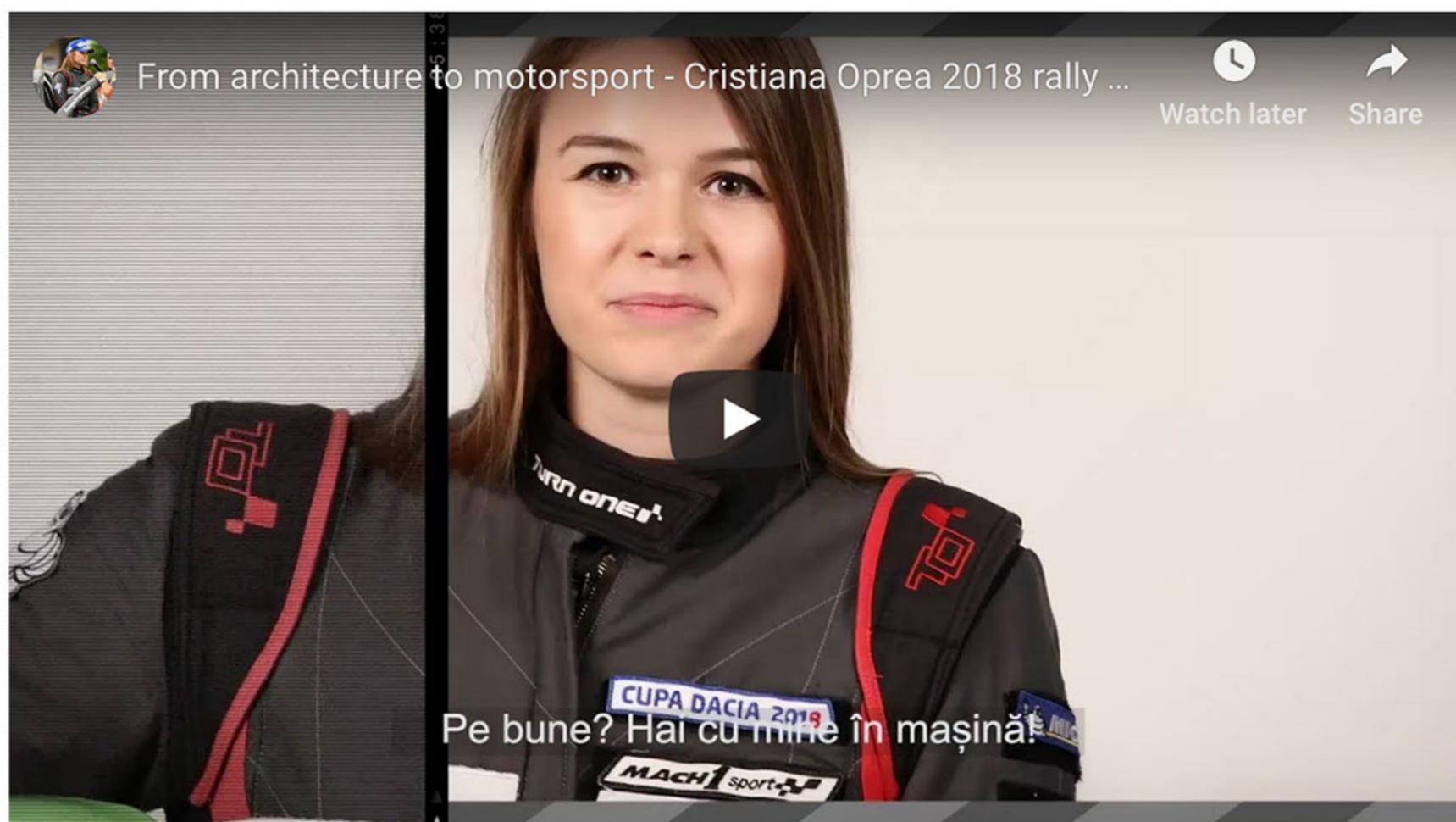
Toată viața asta e *trial and error*, fără nicio îndoială, nu există o rețetă de succes, nu există un drum, o carte de bucate pentru o viață fericită. Dar te ajută să te ridici și să încerci, pentru că frumusețea stă în modul în care te ridici, în timpul în care te ridici, în eficiența cu care te ridici și ești gata să încerci o altă rețetă, până când reușești.

Impactul

O văd pe Cristiana în proiecte în care joacă un rol de promotor al femeii motorsport, al împuternicirii femeii, eu așa am văzut de la început demersurile ei. Noi avem o problemă cu modul în care sunt văzute femeile nu doar în trafic, dar în societate. E clar că și la figuri publice avem figuri masculinizate, cred că acolo trebuie să schimbăm ceva, cred că leadershipul feminin n-ar trebui să fie neapărat masculinizat, trebuie să treacă și în zona asta de vulnerabilitate, în care poți să spui da, pentru că sunt femeie, mă aștept să fiu tratată cu respect, să fiu băgată în seamă, ascultată, să fie o reciprocitate.

Iar dacă ea simte că le poate inspira pe celelalte femei și se simte bine în poziția de ambasador și are senzația că contribuie cu ceva, e cu atât mai bine. Înseamnă că are o amprentă de pus undeva.

[Citește povestea Cristiane aici.](#)